

Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie

Vlaamse Regering
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Kanselarij

Boudewijnlaan 30
1000 Brussel

T. secretariaat: 02/553.57.03
F. secretariaat: 02/553.57.02
E-mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2014/80

De beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur

Gelet op het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie;

Gelet op het verzoekschrift d.d. 22 april 2014 van ■■■ aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, bevoegd voor de provincie Antwerpen, (hierna: 'GSI'), gericht op het verkrijgen van een afschrift van 2 arresten, nl. het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen d.d. 25 februari 2009 en het verwerpingsarrest van het Hof van Cassatie d.d. 5 januari 2010;

Gelet op de weigeringsbeslissing d.d. 24 april 2014 van de GSI;

Gelet op het beroep ingesteld door verzoeker bij schrijven van 25 april 2014;

Gelet op de registratie van het beroepschrift op 28 april 2014;

Gelet op de verlenging d.d. 26 mei 2014, door de beroepsinstantie, van de termijn waarover zij beschikt om een uitspraak te doen over het ingestelde beroep, tot een termijn van 45 kalenderdagen, in toepassing van artikel 24, §1, tweede lid van het openbaarheidsdecreet;

Wat de ontvankelijkheid betreft:

Overwegende dat de in beroep aangevochten beslissing dateert van 24 april 2014 en dat daarbij het in artikel 22 van het openbaarheidsdecreet bepaalde recht van beroep en de te

eerbiedigen termijn en modaliteiten niet werden vermeld, waardoor de termijn om beroep in te stellen overeenkomstig artikel 35, tweede lid van het Openbaarheidsdecreet een aanvang neemt vier maanden nadat de betrokkene van de beslissing in kennis werd gesteld;

Overwegende dat het beroep, dat werd ingesteld op 25 april 2014, dan ook tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat het beroepschrift bijgevolg **ontvankelijk** is;

Wat de gegrondheid betreft:

Overwegende dat in overeenstemming met artikel 7, tweede lid van het openbaarheidsdecreet het recht op openbaarmaking van bestuursdocumenten een recht op inzage, een recht op uitleg of een recht op een afschrift inhoudt; dat een instantie de openbaarmaking van een bestuursdocument, naargelang het geval, mag of moet weigeren met toepassing van een uitzonderingsgrond bepaald in de artikelen 11 tot en met 15 van het openbaarheidsdecreet;

Overwegende dat het beroep van 25 april 2014 gericht is op het verkrijgen van 2 arresten, nl. het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen d.d. 25 februari 2009 en het verwerpingsarrest van het Hof van Cassatie d.d. 5 januari 2010; dat het gaat om een veroordeling van de rechtsvoorganger van ■■■ tot het slopen van een landhuis gelegen te ■■■;

Overwegende dat de weigeringsbeslissing van de GSI gebaseerd is op het vertrouwelijk karakter van een rechterlijke uitspraak en het feit dat verzoekers geen partijen waren in de betrokken procedures;

Overwegende dat de beroepsinstantie, om met kennis van zaken te kunnen oordelen over het ingestelde beroep, de GSI bij mail van 29 april 2014 heeft verzocht om de gevraagde stukken (arresten) over te maken en nadere toelichting te verstrekken; dat op 9 mei 2014 het standpunt van de GSI en nadere toelichting werden overgemaakt, en op 30 mei 2014 de betrokken arresten werden overgemaakt aan de beroepsinstantie;

Overwegende dat in de toelichting die de beroepsinstantie mocht ontvangen, nader wordt ingegaan op de motieven van de weigering; dat door de GSI meer bepaald wordt gesteld dat de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever om uitzonderingen op de openbaarheid te bepalen, geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de federale overheid om met betrekking tot de openbaarheid van bestuur uitzonderingen te bepalen op gronden die tot haar bevoegdheid behoren (cf. artikel 12 openbaarheidsdecreet); dat verder door de GSI wordt geoordeeld dat de gevraagde documenten moeten beschouwd worden als jurisdictionele documenten en daarom onderworpen zijn aan artikel 1380 Ger.W., waaraan destijds uitvoering werd gegeven door artikel 125 van het KB van 28 december 1950 houdende het tarief in strafzaken, dat bepaalt dat geen uitgifte of afschrift der akten van onderzoek of rechtspleging in criminele, correctionele, politie- en tuchtzaken mag worden afgeleverd zonder uitdrukkelijke machtiging van de procureur-generaal bij het hof van beroep of de auditeur-generaal; dat besluitend door de GSI wordt gesteld dat op grond van de wetgeving inzake openbaarheid van bestuur niet kan worden afgeweken van de federale regelgeving zoals opgenomen in 1380 Ger.W en het KB van 28 december 1950, en dat om deze reden niet kan worden ingegaan op de vraag van ■■■ om een afschrift te bekomen van de twee gevraagde correctionele arresten;

Overwegende dat de beroepsinstantie er vooreerst op wijst dat openbaarheid van bestuursdocumenten een grondrecht is en dat de uitzonderingen erop beperkend of restrictief moeten worden uitgelegd; dat het Grondwettelijk Hof uit de algemene omschrijving van artikel 32 van de Grondwet ('Ieder heeft het recht elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134 [van de Grondwet]') heeft afgeleid dat de grondwetgever het recht op openbaarheid van bestuursdocumenten heeft ingeschreven als een grondrecht, en dat de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuursdocumenten slechts mogelijk zijn onder de voorwaarden vastgesteld door de wet, het decreet of de ordonnantie, en dat zij moeten worden verantwoord en beperkend worden geïnterpreteerd (GwH, arrest nr. 17/97 van 25 maart 1997, overweging B.2.1. en 2.2., nr. 150/2004 van 15 september 2004, overweging B.3.2; zie ook, in dezelfde zin, RvS, arrest nr. 215.944 van 24 oktober 2011);

Overwegende dat artikel 3, 4° van het openbaarheidsdecreet een 'bestuursdocument' definieert als de drager, in welke vorm ook, van informatie waarover een instantie beschikt; dat de GSI overeenkomstig artikel 4, §1, 2° van het openbaarheidsdecreet valt onder het toepassingsgebied van het decreet; dat de stukken waarover de GSI beschikt, dan ook als bestuursdocumenten in de zin van artikel 3, 4° van het openbaarheidsdecreet moeten worden beschouwd; dat de herkomst geen rol speelt bij de vraag of een stuk al dan niet als een bestuursdocument moet worden gekwalificeerd; dat ook stukken die uit een strafdossier komen als bestuursdocumenten moeten worden beschouwd zodra ze in het bezit zijn van een instantie die onder het openbaarheidsdecreet valt; dat de Raad van State in meerdere arresten heeft geoordeeld dat de omstandigheid dat stukken in een strafdossier zijn opgenomen, niet verhindert dat ze het karakter van een 'bestuursdocument' hebben waarop de openbaarheidswetgeving van toepassing is (onder meer in arrest nr. 216.175 van 7 november 2011, arrest nr. 216.174 van 7 november 2011, arrest nr. 216.173 van 7 november 2011, arrest nr. 216.064 van 27 oktober 2011, arrest nr. 215.950 van 24 oktober 2011, arrest nr. 215.949 van 24 oktober 2011, arrest nr. 215.944 van 24 oktober 2011); dat die opvatting al in het arrest nr. 94.419 van 28 maart 2001 terug te vinden is; dat de Raad van State daarin met zoveel woorden overweegt dat de stukken uit een strafdossier die aan de administratie worden bezorgd, bestuursdocumenten zijn en dat voor de openbaarmaking van die stukken de toestemming van de procureur-generaal niet nodig is; dat de GSI zich ten onrechte op het KB van 28 december 1950 houdende het tarief in strafzaken beroept om de kwalificatie van de geïssueerde arresten als bestuursdocumenten en de toepasselijkheid van het openbaarheidsdecreet te ontkennen;

Overwegende dat ook de vraag rijst waarvoor de uitzonderingsgronden van artikel 13, 4° van het openbaarheidsdecreet en artikel 6, § 1, 5° van de Wet Openbaarheid d.d. 11 april 1994 nog zouden dienen als alle stukken die uit een strafdossier komen, zoals de GSI voorhoudt, toch per definitie geen bestuursdocumenten zouden zijn; dat de reden dat die uitzonderingsgronden in de federale en gewestelijke wetgeving zijn opgenomen, juist de wetenschap is dat instanties die onder de passieve openbaarheid van bestuur vallen, stukken in handen kunnen krijgen die uit een strafdossier komen; dat de wet- en de decreetgever die uitzonderingsgronden als overbodig hadden kunnen weglaten als die stukken per definitie geen bestuursdocumenten zijn; dat de betrokken arresten wel degelijk te beschouwen zijn als bestuursdocumenten;

Overwegende dat de beroepsinstantie voorts van oordeel is dat het zonder belang is of de verzoekers al dan niet betrokken partij waren in de gedingen die tot de kwestieuze arresten hebben geleid;

Overwegende dat de uitzonderingsgrond van artikel 13, 2° openbaarheidsdecreet van toepassing is aangezien er persoonsgegevens van natuurlijke personen voorkomen in de betrokken arresten; dat dit het geval is in het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen d.d. 25 februari 2009; dat meer bepaald de naam, voornaam, het beroep, de geboorteplaats en – datum van beide beklaagden worden vermeld; dat in toepassing van artikel 13, 2° van het openbaarheidsdecreet dergelijke gegevens mogen worden vrijgegeven indien de betrokken personen instemmen met de openbaarmaking; dat de beroepsinstantie daartoe de betrokkenen heeft aangeschreven, doch tot op heden geen bericht van instemming heeft ontvangen; dat de betrokken persoonsgegevens echter eenvoudig te scheiden zijn van de andere informatie uit het beroepsarrest, en bijgevolg met toepassing van artikel 9 van het openbaarheidsdecreet kunnen worden weggelaten uit het betrokken arrest, zodat een gedeeltelijke openbaarmaking mogelijk is; dat het cassatiearrest waarover de GSI beschikt reeds geanonimiseerd is, zodat de vraag inzake de weglating van de persoonsgegevens daar niet aan de orde is;

Overwegende dat de uitzonderingsgrond van artikel 13, 4° openbaarheidsdecreet niet van toepassing is; dat de finaliteit van dit artikel van het openbaarheidsdecreet erin bestaat dat men wil beletten dat bestuursdocumenten die uitsluitend werden opgesteld ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie worden vrijgegeven en dit om het goede verloop van het strafonderzoek, de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld te vrijwaren; dat deze uitzonderingsgrond aldus moet worden toegepast als het vrijgeven van de gevraagde bestuursdocumenten schade toebrengt aan het opsporen en vervolgen van strafbare feiten of de rechten van verdediging in het gedrang brengt; dat, nu het in voorliggend geval gaat om definitieve, in kracht van gewijsde gegane arresten, de door deze uitzonderingsgrond beschermde belangen niet langer met succes kunnen ingeroepen worden;

Overwegende dat er geen andere uitzonderingsgronden te zien zijn die zich in casu zouden verzetten tegen de (gedeeltelijke) openbaarmaking, bij wijze van afschrift, van de betrokken arresten aan de verzoekers;

Overwegende dat, ten overvloede, wordt opgemerkt dat het gevraagde cassatiearrest van 5 januari 2010 inmiddels reeds (geanonimiseerd) werd gepubliceerd op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie, en op die wijze bijgevolg sowieso voor eenieder toegankelijk is;

Overwegende dat het beroep om voormelde redenen **gedeeltelijk gegrond** is;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift dat door ■■■ werd ingediend op 25 april 2014 is ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, bevoegd voor de provincie Antwerpen, dient bijgevolg aan verzoekende partijen een afschrift overmaken van de 2 betrokken arresten, nl. het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen d.d. 25 februari 2009 en het verwerpingsarrest van het Hof van Cassatie d.d. 5 januari 2010, met weglating evenwel van de bovenvermelde persoonsgegevens in het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen.

Brussel, 3 juni 2014

Voor de beroepsinstantie,
openbaarheid van bestuur

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter